

Przedmiotowe zasady oceniania z języka polskiego - PZO

1. Przedmiotem oceny na lekcjach języka polskiego będą:

- I. testy sprawdzające wiadomości, w tym znajomość lektur obowiązkowych
- II. prace pisemne w różnej formie sprawdzające umiejętność czytania ze zrozumieniem tekstu publicystycznego, analizę fragmentu oraz pisanie własnego tekstu np. w formie rozprawki problemowej, interpretacyjnej, recenzji, streszczenia logicznego, eseju, szkicu krytycznego (prace domowe i klasowe, notatki),
- III. wypowiedzi ustne (odpowiedź, referowanie zagadnień, udział w dyskusji, spontaniczne zabieranie głosu),
- IV. aktywność i inicjatywa ucznia przejawiane na zajęciach,
- V. dłuższe wypowiedzi na wybrany temat,
- VI. kartkówki sprawdzające znajomość lektur, systematyczne przyswajanie treści programowych,
- VII. wykonywanie zadań domowych obowiązkowych i dodatkowych.
- VIII. Uczestnictwo w konkursach, olimpiadach przedmiotowych lub rozwijających zainteresowania humanistyczne.

2. Zasady oceniania uczniów:

A. Ocenianie prac klasowych, testów:

Przy ocenie prac klasowych, testów, sprawdzianów, prac pisemnych wyrażone będą w skali, w której procent z uzyskanych przez ucznia punktów jest przełożony na ocenę (zgodnie ze Statutem szkoły):

- Celujący 100% i powyżej
- Bardzo dobry 90 – 99%
- Dobry 75 – 89%
- Dostateczny 60 – 74%
- Dopuszczający 40 – 59%
- Niedostateczny 0 – 39%

Przy ocenie wypracowań i zadań maturalnych stosuje się kryteria zgodne ze standardami maturalnymi.

B. Oceny częściowe mają różną wagę.

Sprawdziany, testy, prace klasowe – 100 (ocena wpisana na czerwono)

Odpowiedź ustna – 70

Dłuższe prace pisemne (rozprawki, eseje, szkice, analizy i interpretacje tekstów) – 70

Kartkówki z lektur - 70

Kartkówki inne – 40

Krótkie zadania domowe, aktywność na lekcji, referaty, prezentacje – 30

Zadania maturalne (ćwiczenia, testy itp.) - 50

Udział w olimpiadach, konkursach przedmiotowych z osiągnięciami – 100

C. Ocen klasyfikacyjne (śródroczna i końcowa) wystawiane są z wszystkich ocen częściowych. Przy wystawianiu oceny końcoworocznej brana jest pod uwagę ocena śródroczna

i końcowa z II semestru. Jeżeli uczeń w drugim semestrze uzyskał znacznie lepsze wyniki i wykazał się większą pracowitością wówczas ocena wyższa ma większą wagę i decyduje o ocenie końcowej.

Obowiązkiem ucznia, który otrzymał na semestr ocenę niedostateczną jest zaliczenie semestru w formie, terminie i zakresie ustalonym przez nauczyciela. Niezaliczenie semestru skutkuje oceną niedostateczną na koniec roku, nawet jeśli np. w drugim semestrze otrzymał ocenę pozytywną.

D. Pozostałe zasady:

1. W przypadku braku pracy domowej uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną i ma obowiązek odrobienia jej na najbliższe zajęcia oraz przedstawienia jej nauczycielowi, wówczas ocena niedostateczna może być poprawiona.
2. Prace domowe (w formie pisemnej i ustnej) oceniane są tak, aby każdy otrzymał przynajmniej jedną ocenę w semestrze.
3. Uczniowie nieobecni na pracy klasowej zobowiązani są do jej napisania w terminie **2 tygodni** od powrotu do szkoły.
4. Uczniowie mają prawo do poprawienia oceny niedostatecznej z pracy klasowej w terminie **2 tygodni** od dnia przedstawienia wyników sprawdzianu. Każda ocena ze sprawdzianu, z wyjątkiem bardzo dobrej, może być poprawiona jeden raz, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu i formy z nauczycielem (poprawa może mieć także formę ustną) W przypadku innej oceny zależy to od decyzji nauczyciela. Ocena z poprawy ma taką samą wagę jak ocena poprawiana. Wszystkie oceny (pierwotna i z poprawy) są wpisane i mają identyczną wagę.
5. Uczniowie mogą dwukrotnie w semestrze zgłosić nieprzygotowanie (z wyjątkiem zapowiedzianych kartkówek, prac klasowych i sprawdzianów, zapowiedzianych na dłuższy czas prac domowych).
6. Kartkówki mogą być poprawiane zgodnie z powyższymi zasadami.
7. Odpowiedź ustna może być poprawiana w wyznaczonym terminie przez nauczyciela.
8. Uczeń za uczestnictwo w konkursie przedmiotowym, olimpiadzie otrzymuje ocenę bardzo dobrą częściową o wadze 100. Zdobyte punktowane miejsca, wyróżnienia – ocena częściowa celująca o wadze 100. Jeśli uczeń zostanie laureatem konkursu przedmiotowego (od poziomu powiatowego w górę) ocena celująca na koniec semestru, w którym konkurs się odbył.
9. Jeżeli nauczyciel stwierdzi niesamodzielną pracę ucznia (odpisywanie, dwie identyczne prace, kartkówki, wypracowania) lub niesamodzielną podczas pisania sprawdzianów, testów itp. Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną z brakiem możliwości jej poprawy.
10. Jeżeli uczeń nie odda w wyznaczonym terminie wypracowania lub innego zadania długoterminowego otrzymuje ocenę niedostateczną.
11. Jeżeli uczeń odda wypracowanie lub inne zadanie długoterminowe po upływie wyznaczonego czasu otrzyma ocenę niższą o jeden stopień. Obie oceny (1 za brak terminowości i pozytywna obniżona o jeden stopień) są zapisane w dzienniku i liczą się jednakowo

3. Komunikowanie wyników.

1. Wyniki ze sprawdzianów omawiane są na lekcjach.

2. Prace pisemne przechowywane są w szkole przez rok. Są do wglądu rodziców i uczniów.
3. Informacje o osiągnięciach uczniów przekazywane są rodzicom za pośrednictwem dziennika elektronicznego, przez wychowawców na zebraniach lub podczas indywidualnej rozmowy z nauczycielem (konsultacje)
4. Zasadą oceniania jest jawność.
5. Każda ocena pracy pisemnej i dłuższej wypowiedzi ustnej powinna odbywać się według zasad oceniania kształtującego, a to oznacza, że uczeń powinien otrzymać, w postaci pisemnej lub ustnej, recenzję swojej pracy, w której znajdą się następujące informacje:
 - wskazanie i dowartościowanie pozytywnych elementów pracy;
 - odnotowanie elementów wymagających poprawy lub dodatkowej pracy;
 - wskazanie sposobu poprawy pracy;
 - wskazanie kierunku dalszego postępowania.

4. Uwagi dotyczące pracy z uczniem ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

W oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną lub inne upoważnione do tego instytucje należy:

1. Dostosować wymagania edukacyjne wynikające z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia;
2. W przypadku uczniów ze stwierdzoną dysleksją, dysgrafią lub dysortografią należy uwzględniać zaproponowane przez Poradnię formy pomocy (np. nie oceniać aspektu graficznego pisma, nie obniżać ocen z prac pisemnych z powodu popełnianych w nich błędów ortograficznych oraz graficznych);
3. Stosować różne formy wsparcia w postaci indywidualnych konsultacji, ćwiczeń stymulujących rozwój;
4. W trakcie przygotowania do matury należy uwzględnić fakt ubiegania się ucznia o dostosowanie warunków oraz formy egzaminu maturalnego do jego indywidualnych potrzeb (np. analizować odpowiednie arkusze egzaminacyjne, wydłużyć czas pracy itp.).

Stopień opanowania wiedzy i umiejętności oceniany jest za pomocą tradycyjnej sześciostopniowej skali ocen.

- Oceny: dopuszczającą (2) i dostateczną (3) otrzymuje uczeń za spełnianie wymagań podstawowych w zakresie wiadomości i umiejętności np.: za odtwarzanie informacji bez umiejętności wyciągania wniosków; za stawianie hipotez bez umiejętności ich argumentowania; za odtwarzanie treści dosłownych utworów, bez umiejętności ich interpretowania.
- Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń za spełnianie wymagań ponadpodstawowych, gdy nauczyciel widzi trud opanowania przez ucznia umiejętności złożonych i zdobywanie wiedzy trudniejszej np.: za wnioskowanie, w którym nie wszystkie elementy są spójne, ale widać dążność do logicznego argumentowania; za umiejętność stawiania hipotez i uzasadniania ich, chociaż nie zawsze trafnego; za próby porównywania tekstów kultury i logiczne wnioskowanie; za świadomą refleksję nad językiem, której brak jeszcze precyzji; za interpretacje, którym brakuje pełnej sprawności językowej, jednak wolnych od rażących błędów językowych i stylistycznych; za ortografię z niewielkimi usterkami.
- Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który w stopniu zadowalającym korzysta z posiadanej wiedzy teoretycznej; sprawnie posługuje się językiem ojczystym w mowie i piśmie; interpretując dzieła kultury, sprawnie rozpoznaje wszystkie zastosowane środki

stylistyczno-kompozycyjne i określa ich funkcje; buduje ciekawe, logiczne interpretacje dzieł kultury; ortografia jego tekstów jest bezbłędna.

- Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który wyróżnia się wiedzą i umiejętnościami; jego wiedza jest operatywna, ponadprogramowa; wyróżnia się samodzielnością w poszukiwaniach materiałów naukowych i ich wykorzystaniu do samokształcenia.
- Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań najbardziej elementarnych, nie wykazał się znajomością przeczytanych lektur, nie ma wiedzy i umiejętności niezbędnych dla kontynuowania edukacji.

Ocena powinna być elementem motywującym ucznia do pracy, powinien mieć on świadomość, że nie stanowi ona kary, lecz jest sposobem pomiaru stopnia jego wiedzy i umiejętności, dlatego warto, by wiedział, że każdy jego intelektualny wysiłek zostanie sprawiedliwie oceniony.

Najwięcej problemów sprawia ocena umiejętności złożonych, takich jak interpretacja, zwłaszcza pisemna oraz tworzenie wszelkich prac argumentacyjnych, w których konieczne jest logiczne wnioskowanie. Ocena takich prac powinna być wielokryterialna, a kryteria wyznaczone przez nauczyciela powinny dotyczyć następujących elementów:

- spójności językowo-tematycznej;
- logiki wypowiedzi;
- sprawnej argumentacji i wnioskowania;
- sprawności językowo-ortograficznej.

6. Szczegółowe kryteria oceniania dłuższej pracy pisemnej

Ocena	Poziom		
	merytoryczny	strukturalny	językowy (język i styl)
celujący	– oryginalne, ciekawe i samodzielne ujęcie tematu – bogaty i trafnie dobrany materiał literacki – wnikliwa, pogłębiona interpretacja utworów literackich – całkowita poprawność merytoryczna – samodzielność myślenia, poprawność i spójność argumentacji – znajomość różnorodnych kontekstów – widoczna umiejętność świadomego wyboru, selekcjonowania,	– zachowanie konwencji gatunkowej wybranej formy pracy – oryginalna kompozycja (funkcjonalna wobec tematu) – umiejętne wplatanie cytatów – praca napisana estetycznie, czytelne akapity – funkcjonalne wobec kompozycji	– styl jasny, swobodny, barwny, o cechach indywidualnych – duża sprawność językowa – bogate słownictwo – język całkowicie poprawny – sprawne, funkcjonalne posługiwanie się interpunkcją

	przetwarzania i syntezy wiedzy – erudycyjność wywodu		
bardzo dobry	– trafne, oryginalne ujęcie tematu – materiał literacki dobrany trafnie, celowo, zinterpretowany w pogłębiony sposób – całkowita poprawność merytoryczna – wykazanie się znajomością kontekstów kulturowych i filozoficznych, umiejętność wykorzystania ich w interpretacji utworów – samodzielność i dojrzałość sądów – posługiwanie się terminologią – dokonywanie zestawień i porównań, syntezy wiedzy, wyciąganie wniosków	– przemyślana, oryginalna kompozycja – forma pracy funkcjonalna wobec tematu – spójność logicznego wywodu – przejrzystość dowodzenia – umiejętne wykorzystanie cytatów – praca napisana estetycznie, czytelne akapity – funkcjonalne wobec kompozycji	– styl jasny, swobodny, funkcjonalny wobec wybranej formy pracy – duża sprawność językowo-stylistyczna – bogate, zróżnicowane słownictwo – poprawna, urozmaicona składnia – praca poprawna pod względem językowym (dopuszczalne niewielkie, sporadyczne usterki)
dobry	– temat w pełni zrealizowany – właściwy dobór materiału literackiego i kulturowego opatrzonego właściwym komentarzem – praca w pełni poprawna merytorycznie – sądy formułowane z odwoływaniem się do tekstów – widoczna umiejętność interpretowania utworów literackich i innych tekstów kultury – ujęcie tematu poprawne, zachowanie spójności logicznego wywodu – samodzielność wyciągania wniosków, obecne w pracy sądy oceniające	– widoczny zamysł kompozycyjny (przemyślana kompozycja), – właściwe proporcje między poszczególnymi częściami pracy – zachowanie ciągłości i przejrzystości logicznego wywodu – wplatanie cytatów	– styl poprawny, widoczna sprawność stylistyczno-językowa – styl adekwatny do zamierzonej formy pracy – widoczna umiejętność posługiwania się oficjalną odmianą polszczyzny – dość zróżnicowane słownictwo – umiejętność posługiwania się zróżnicowanymi strukturami składniowymi z na ogół właściwie stosowaną interpunkcją – dopuszczalne nieliczne błędy frazeologiczne i składniowe,

	i wartościujące – uzasadniane na podstawie materiału literackiego		ortograficzne i interpunkcyjne
dostateczn y	– praca zgodna z tematem, choć niepełna, uboga, bez pogłębienia – poprawne, choć schematyczne ujęcie tematu – prawidłowy dobór materiału literackiego opatrzonego właściwym komentarzem (dopuszczalne drobne błędy rzeczowe i uproszczenia) – komentarz zawiera elementy interpretacji (a nie tylko streszczenia), wartościowania i sądów własnych – choćby w minimalnym stopniu – odwoływanie się do omawianych tekstów przy formułowaniu sądów – wyciąganie wniosków	– praca formalnie trójdzielna – kompozycja zaznaczona graficznie (akapity) – dający się odczytać zamysł kompozycyjny – dopuszczalne błędy kompozycji, np.: zachwianie proporcji kompozycyjnych, zakłócenia spójności – przy ogólnym zachowaniu myśli przewodniej	– styl na ogół poprawny – niezbyt bogate słownictwo – dopuszczalne błędy językowe: składniowe, frazeologiczne, ortograficzne i interpunkcyjne
dopuszcza -jący	– praca w większej części zgodna z tematem (realizuje temat, choć w niepełny sposób) – dobór materiału literackiego (i kulturowego) w większości zgodny z tematem – właściwy dobór materiału literackiego, choć ubogi, niepełny komentarz – komentarz w większości poprawny merytorycznie, dopuszczalne drobne błędy rzeczowe – ujęcie tematu na ogół poprawne – sądy odtwórcze, stereotypowe, ale	– praca zrozumiała pod względem logicznym i kompozycyjnym, zamysł autora jest w miarę czytelny, choć momentami niespójny – dopuszczalne błędy kompozycyjne (np. brak wstępu lub zakończenia, zakłócone proporcje między elementami pracy, brak zachowania logicznej spójności wyводу itp.)	– praca napisana w sposób komunikatywny pod względem stylistycznym i językowym – dopuszcza się błędy stylistyczne, ubogie słownictwo – dopuszczalne błędy językowe (składniowe, frazeologiczne, gramatyczne i leksykalne), a także błędy zapisu (ortograficzne i interpunkcyjne) – w stopniu niezakłócającym komunikatywności tekstu

	odnoszące się do utworów literackich (i innych dzieł)		
--	---	--	--

7. Szczegółowe kryteria oceniania dłuższej wypowiedzi ustnej (omówienie wskazanego tematu, zagadnienia itp.)

Ocena	Poziom		
	merytoryczny	strukturalny	językowy
celujący	– jak na ocenę bdb oraz: – dążenie do erudycyjności wypowiedzi – cytowanie, przytaczanie, powoływanie się na sądy i opinie autorytetów	– jak na ocenę bdb oraz: – oryginalna forma, funkcjonalna wobec tematu (np. z elementami happeningu)	– jak na ocenę bdb
bardzo dobry	– zagadnienie omówione w sposób pełny, pogłębiony, – uczeń zna, dobrze rozumie i obszernie przedstawia materiał (fakty, pojęcia, utwory, zagadnienia...) w ścisłym związku z tematem – wykorzystanie kontekstów – samodzielne kojarzenie faktów i informacji, wyciąganie wniosków – ocenianie, wartościowanie – poprawnie budowane argumenty odnoszone do omawianych tekstów kultury	– przemyślana kompozycja wypowiedzi – wyraźnie zaznaczony punkt wyjścia i rozwijanie myśli w logiczny, konsekwentny sposób – przejrzystość i czytelność wywodu – zamknięcie wypowiedzi wnioskami – próby nadania wypowiedzi oryginalnej formy, funkcjonalnej wobec tematu	– uczeń przestrzega zasad poprawności języka mówionego w zakresie wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii i składni – przestrzega zasad etykiety językowej – posługuje się bogatym słownictwem, stosuje terminologię właściwą dla omawianego zagadnienia
dobry	– temat omówiony w sposób wyczerpujący, wykorzystane ważne wiadomości – przedstawianie tekstów w sposób problemowy – materiał rzeczowy dobierany trafnie, interpretowany	– wypowiedź zorganizowana, z wyraźnie zaznaczonym wstępem (punktem wyjścia, tezą itp.) i uporządkowanym rozwinięciem	– wypowiedź w miarę płynna, komunikatywna – styl poprawny, zgodny z sytuacją komunikacyjną – język na ogół zgodny z normą polszczyzny mówionej (przeważnie poprawny w zakresie

	i komentowany prawidłowo – uzasadnianie sądów i stwierdzeń na podstawie utworów literackich i innych tekstów kultury – prezentowane zagadnienia (fakty, teksty, postacie itp.) mają ścisły związek z tematem – w wypowiedzi pojawiają się poprawnie zbudowane argumenty	– widoczne dążenie do porządkowania i scalania informacji	wymowy, fleksji, leksyki, frazeologii) – zróżnicowane słownictwo, stosowanie terminologii związanej z zagadnieniem – uczeń stara się przestrzegać etykiety językowej i stosuje środki językowe typowe dla określonej formy wypowiedzi ustnej (np. przemawianie, przekonywanie, zwracanie się do rozmówcy) – stosowanie środków językowych podkreślających własne sądy i opinie – sygnalizowanie przytaczania zdań (opinii, sądów) cudzych
dostateczny	– uczeń w większości zna, rozumie i przedstawia informacje związane z tematem – prawidłowo lokalizuje utwory i postacie – wyjaśnia terminy i pojęcia w sposób odtwórczy, lecz własnymi słowami – podejmuje próbę interpretowania omawianych tekstów kultury – stara się uzasadniać własne sądy i opinie – stwierdzenia odnosi do konkretnych utworów – popełnia drobne błędy rzeczowe, odchodzi od tematu	– wypowiedź krótka, ale zawierająca kluczowe dla zagadnienia informacje – wypowiedź na ogół uporządkowana – uczeń stara się zachować logiczną kolejność przedstawiania wiadomości	– styl na ogół poprawny, adekwatny do sytuacji komunikacyjnej; – dopuszczalne błędy – niezbyt bogate, ale wystarczające słownictwo – dopuszczalne błędy językowe: składniowe, frazeologiczne – posługiwanie się terminologią niezbędną do omówienia tematu
dopuszczający	– uczeń przedstawia podstawowe informacje (zagadnienia, utwory, postacie, terminy)	– wypowiedź krótka, fragmentaryczna – uczeń przedstawia fakty, postacie, teksty itp. w dowolnej, często przypadkowej kolejności,	– uczeń stara się mówić polszczyzną oficjalną – stara się zachować styl adekwatny do sytuacji komunikacyjnej

	– wyjaśnia pojęcia w sposób odtwórczy i niepełny – potrafi przedstawić temat przynajmniej w 50% – dopuszczalne błędy rzeczowe i odchodzenie od tematu	jednak w sposób niezakłócający zrozumiałości wypowiedzi	– dopuszczalne błędy językowe w stopniu niezakłócającym komunikatywności wypowiedzi – słownictwo ubogie
--	---	---	--

8. Szczegółowe kryteria oceniania testów sprawdzających wiadomości

Według punktacji podawanej przy każdym teście, zgodnej z zapisami w Statucie i PZO.

9. Szczegółowe kryteria oceniania aktywności

Za dłuższą, wyczerpującą wypowiedź (nie odpowiedź) na lekcji, aktywność i pracę, uczeń otrzymuje plusy – 5 plusów – ocena bardzo dobra. Uczeń może po zdobyciu np. 4 plusów poprosić o wpisanie oceny dobrej, 3 – dostatecznej, 2 – dopuszczającej lub zbierać plusy dalej.

Jeżeli uczeń nie uczestniczy w lekcji, przeszkadza w jej prowadzeniu, nie respektuje zasad dyskusji, zajmuje się czymś innym i nie uważa, nie potrafi przedstawić tematu lekcji, nie wie, o czym mowa, może otrzymać minus – 3 minusy to ocena niedostateczna.

Ogólnie:

Ocena celująca:

- Uczeń wykorzystuje rozległą wiedzę, twórczo rozwiązuje problemy, posługuje się poprawną, bogatą polszczyzną.

Ocena bardzo dobra:

- Uczeń potrafi wskazać kierunek interpretacyjny na lekcji poświęconej nowemu tematowi; potrafi wskazać trafne nawiązania merytoryczne.

Ocena dobra:

- Uczeń bierze udział w dyskusji, prezentując przemyślane i uzasadnione stanowisko; wykazuje aktywność w poszukiwaniach rozwiązań interpretacyjnych.

Ocena dostateczna:

- Uczeń uczestniczy w procesie lekcyjnym, formułując wypowiedzi trafne, lecz niepełne.

Ocena dopuszczająca:

- Uczeń rzadko wykazuje aktywność podczas lekcji, a jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy (powtarzanie zdań podręcznika, nauczyciela, przedmówcy).

Ocena niedostateczna:

- Uczeń nie uczestniczy w tworzeniu treści lekcji; zagadnięty nie wie, o czym jest mowa; nie wykonuje poleceń nauczyciela.